

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

مقاله نویسی علوم انسانی
تربیه آموزشی

مقاله نویسی علوم انسانی

اصول تنظیم قراردادها
دوره آموزشی

اصول تنظیم قراردادها

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقاله
تربیه آموزشی

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقاله

جذب رنگ آنتراکینون اسید بلو 41 از محلول آبی با استفاده از توده سلولی قارچ اسپرژیلوس نیجر

کاظم مهانبور¹ _ ابوالفضل صوفي² _ جعفر آدینه³

(201) گروه شیمی - دانشکده علوم - دانشگاه آزاد اسلامی اراک

(3) دانشکده کشاورزی - دانشگاه آزاد اسلامی اراک

چکیده : رنگهای آبی یکی از بزرگترین گروههای آلاینده می‌باشند که در فاضلابهای صنایع نساجی رها می‌شوند. روشهای متعددی برای حذف آلاینده های رنگی از پسابها وجود دارند در این تحقیق حذف يك رنگ آنتراکینون اسید بلو 41 از محلول آبی با استفاده از جذب بیولوژی روی قارچ مرده اسپرژیلوس نیجر مورد بررسی قرار گرفته است pH اولیه محلول رنگ به مقدار زیادی به بر روی مولکولهای رنگ و بیومس قارچی در محلول آبی تأثیر دارد Ph مؤثر در فرایند جذب 6/5 می باشد. مطالعات سینتیکی نشان می دهد که جذب بیولوژیکی اسید بلو 41 روی بیومس قارچ سریع است و در زمان رسیدن به تعادل 35 دقیقه می باشد.

کلمات کلیدی : اسپرژیلوس نیجر ، اسید بلو 41 و جذب بیولوژیکی

مقدمه : رنگها معمولاً منشأ سنتزی داشته و ساختار مولکولی آرماتیک پیچیده ای دارند که پایداری و مقاومت آنها در برابر تخریب بیولوژیکی افزایش می یابد . (Seshadri et al., 1994) با توجه به مقاومت رنگها در برابر عوامل بیولوژیکی روشهای معمول تخریب بیولوژیکی آلاینده های پساب جهت حذف آلاینده های رنگی تأثیر زیادی ندارد لذا معمولاً روشهای جمع آوری فیزیکی و شیمیایی استفاده می شود (Banat et al., 1996). جذب روی کربن فعال روش مؤثر در حذف رنگ از فاضلابهای رنگی میباشد که روشی هزینه بر است جاذبهایی ارزانتر برای جایگزینی کربن فعال گسترش پیدا کرده است اما معمولاً ظرفیت جذب کمتری دارند. جاذبهایی جدید اقتصادی ، در دستری و با تأثیر زیاد همچنان نیاز است. انواع گسترده ای از میکرو ارگانیسما شامل باکتریها و قارچها و جلبکها توانایی رنگ زدایی محدوده گسترده ای از رنگها با کارایی بالا دارند از جمله این میکرو ارگانیسما بیومس قارچی است که با قیمت کم و با استفاده از روشهای تخمیر نسبتاً ساده و وسایل ارزان قابل تهیه میباشد. مقادیر زیادی از بیومس قارچی بوسیله صنایع مختلف تخمیراتلاف میشود (Kapoor and Viraraghavan, 1995) که میتواند جهت حذف رنگدانه از پسابهای رنگی استفاده شود اغلب تحقیقات بر روی قارچ زنده برای تجزیه بیولوژیکی و جذب بیولوژیکی رنگها متمرکز شده است و تحقیقات کمی روی جذب رنگ با استفاده از بیومس مرده قارچ انجام شده است. سلولهای اتو کلاو شده (Myrothecium verrucaria) برای رنگ زدایی تعدادی از رنگهای آزو توسط (Mou et al., 1991) بکار برده شد. (Zhou and Banks 1993) برای جذب هیومیک اسید از آبهای طبیعی از سلولهای مرده Rhizopus (arrhizus) استفاده کرد توسط (Gallagher et al. 1997) سه نوع از قارچهای مختلف شامل (Laminaria digitata) و (Rhizopus oryzae) و (Aspergillus niger) برای جذب فعال کننده های رنگ مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روشها:

تهیه محلول رنگ : اسید بلو 41 (CI.62130 Aldrichchem.Co) در شکل (1) نمایش نشان داده شده است. محلول رنگ با حل کردن مقادیر وزنی دقیق رنگ در آب مقطر با غلظت 50 mg/lit تهیه شده است. به علت مقایسه حذف رنگ و ایجاد شرایط یکسان pH همه نمونه ها قبل از اندازه گیری در 6/5 تنظیم گردید. از محلول HCl رقیق یا NaOH (0/01 - 1M) برای تنظیم pH با در نظر گرفتن عدم افزایش بیش از حد حجم نمونه ها و قابل قبول بودن خطای ایجاد شده استفاده شده است. غلظت محلول رنگ با اسپکترو فتومتر UV-VIS مدل

(Perkin Elmer lambda 25) اندازه گیری شده است. برای اندازه گیری جذب از سل های سیلیس با مسیر

عبور 1 Cm استفاده شد. مقادیر جذب در طول موج ماکزیمم ($\lambda = 259\text{nm}$) ثبت گردید و محلول رنگ در محدوده جذبی آنها برای تعیین غلظت کالیبره شدند.

آماده سازی بیومس قارچی: اسپرژیلوس نیجر B-77 (تهیه شده از مرکز پژوهشهای علمی و صنعتی ایران) که در مراحل تهیه گلوکوامیلاز بکار برده می شود در این تحقیق مورد استفاده قرار گرفته است. هاگها در محیط کشت مناسب روی سطح آگار سیب زمینی / گلوکز در دمای 30°C برای تلقیح آماده سازی شدند. محیط کشت شامل مواد زیر است: 30 گرم نشاسته، 1 گرم KH_2PO_4 ، 0/5 گرم $7\text{H}_2\text{O}$ ، MgSO_4 و 1 گرم پیتون. pH قبل از استرلیزه شدن روی 5 تنظیم شده است کشت اسپرژیلوس نیجر در ارلن مایر 500 میلی لیتری که حاوی 100 میلی لیتری محیط کشت می باشد روی همزن چرخشی در 30°C انجام گرفت. بعد از 60 ساعت از زمان کشت (وقتی که محصول گلوکوامیلاز به دست آمده ماکزیمم است) توده سلولی سانتریفوژ شده و توسط آب دو بار تقطیر شستشو می شود و به عنوان جاذب بیولوژیک از آن استفاده میشود بیومس با مقادیر زیاد آب دیونیزه تا زمانیکه محلول حاصل از شستشو به حد آب دیونیزه (pH=6) برسد شستشو داده میشود تأکید بر این که کلیه بیومس اسپرژیلوس نیجر بکار رفته در تحقیق مرده می باشند بیومس در دمای 121°C و 18 PSI برای مدت 30 دقیقه اتوکلاو میگردد و در دمای $60-70^\circ\text{C}$ به مدت 36 ساعت در آون خشک شده است. بیومس خشک شده با استفاده از هاون بصورت پودر درآمد در این تحقیق پودری که تکه های موجود در آن خارج و یا به ابعاد 300 میکرومتر در آمده و با استفاده از غربال جدا سازی گردیده است به عنوان جاذب بیولوژیکی استفاده شد.

روش کار: در آزمایشهای بیو جذب بطور یکسان محلولهای شاهد که فاقد جاذب هستند برای تعیین میزان جذب رنگ بوسیله فیلتر و ظروف شیشه‌ای بکار برده می شود کلیه آزمایشهای بیوجذب دوبار انجام شده و میانگین مقادیر جهت تجزیه و تحلیل داده ها بکار برده شده است. مخلوط رنگی در ظرف مخروطی که برای جلوگیری از تبخیر با پارافیلیم بسته شده است و روی همزن چرخشی با سرعت 125 rev/min هم زده می شود قرار داده شده است قبل از اندازه گیری غلظت رنگ، مخلوط محلول رنگی و بیومس قارچی با استفاده از کاغذ صافی واتمن 41 و سیستم خلاء صاف گردید در محلول صاف شده غلظت رنگ باقیمانده اندازه گیری شد و رنگ جذب شده بوسیله بیومس با توجه به موازنه جرم محاسبه گردید. اثر pH در محدوده بین 2-12 با هم زدن 0/2 گرم از بیومس در 75 ml از محلول رنگ بعد از 30 ساعت تعیین شد.

بحث و نتایج: شکل (2) غلظت نهایی در نمونه شاهد و فرایند بیوجذب را در مقادیر pH های مختلف نشان می دهد. نمونه شاهد مشخص میکند که غلظت نهایی رنگ بعد از صاف کردن با pH اولیه تغییر میکند این تغییرات در pH های 2 و 4 و 12 به ترتیب معادل 0/05 و 1/06 و 36/88 mg/lit می باشد در محدوده 10- pH = 6/5 غلظت نهایی شاهد بعد از صاف کردن در محدوده 18/40-45/47 باقی می ماند. شکل (3) زمان جذب بیومس اسپرژیلوس نیجر در pH اولیه 6/5 را نمایش می دهد و مشخص میکند که فرایند بیوجذب اسید بلو 41 روی بیومس قارچی سریع میباشد بعد از 35 دقیقه تماس غلظت نهایی رنگ به میزان بسیار کمی تغییر می نماید بیو جذب بیشتری انجام نمی گیرد بنابراین زمان تعادل برای بیوجذب اسید بلو 41 روی بیومس قارچی 35 دقیقه میباشد که با جذب % 91/2 تطابق دارد.

مراجع :

Banat, I.M., Nigam, P., Singh, D., Marchant, R., 1996. Microbial decolorization of textile-dye-containing effluents: a review. *Bioresour. Technol.* 58, 217-227.

Gallagher, K.A., Healy, M.G., Allen, S.J., 1997. Biosorption of synthetic dye and metal ions from aqueous effluents using fungal biomass. In: Wise, D.L. Ed. , *Global Environmental Biotechnology*. Elsevier, Amsterdam, pp. 27-50.

Kapoor, A., Viraraghavan, T., 1995. Fungal biosorption - an alternative treatment option for heavy metal bearing wastewater: a review. *Bioresour. Technol.* 53, 195-206.

Mou, D.G., Lim, K.K., Shen, H.P., 1991. Microbial agents for decolorization of dye wastewater. *Biotechnol. Adv.* 9,613-622.

Seshadri, S., Bishop, P.L., Agha, A.M., 1994. Anaerobic- aerobic treatment of selected azo dyes in wastewater. *Waste Manage.* 15, 127-137.

Zhou, J.L., Banks, C.J., 1993. Mechanism of humic acid colour removal from natural waters by fungal biomass biosorption. *Chemosphere* 27, 607-620.

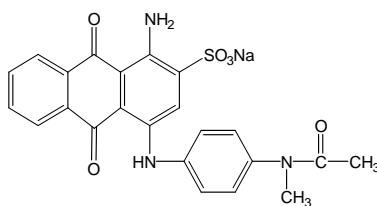

Fig. 1. Chemical structure of a dye Acid blue 41 (C.I. 62130)

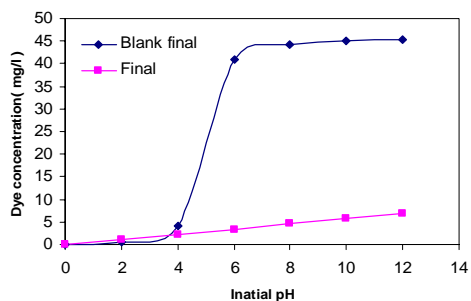

Fig 2. Effect of initial pH on biosorption of Acid Blue 41.

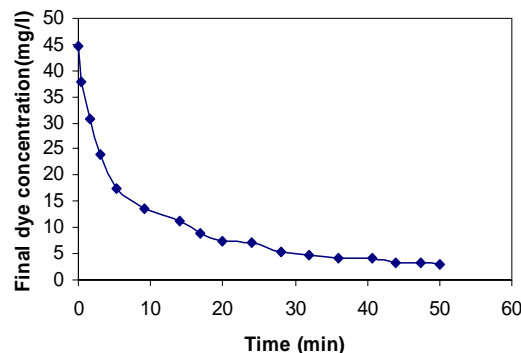

Fig3. kinetic study for Acid blue 41

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

مقاله نویسی علوم انسانی

اصول تنظیم قراردادها

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقاله